T009 A HÀM IX (36) Q49-51-Phi Thường-2

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 5

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Hoaëc coù khi uy quyeàn cuûa vua khoâng phoå caäp, troäm cöôùp tranh nhau noåi leân. Khi troäm cöôùp noåi leân, nhaân daân trong caùc thoân xoùm, thaønh thò, thaûy ñeàu bò baïi vong. Hoaëc coù ngöôøi gaëp phaûi ñoùi khaùt maø maïng chung. Giaû söû chuùng sinh aáy vì ñoù khaùt maø maïng chung, ñeàu rôi vaøo ba neûo döõ. ÔÛ ñaây, vôùi Tyø-kheo tinh taán cuõng vaäy. Neáu söï trì giôùi bò suùt keùm, khi aáy aùc Tyø-kheo tranh nhau khôûi leân laøm aùc. Khi Tyø-kheo tranh nhau noåi leân laøm aùc, Chaùnh phaùp daàn daàn suy giaûm, phi phaùp taêng tröôûng. Khi phi phaùp taêng tröôûng, chuùng sinh ôû ñoù ñeàu rôi vaøo ba neûo döõ. Hoaëc khi uy quyeàn cuûa vua lan xa, khieán cho giaëc cöôùp laån troán. Do uy quyeàn cuûa vua lan xa maø nhaân daân trong thaønh thò, thoân xoùm trôû neân ñoâng ñuùc. ÔÛ ñaây, vôùi Tyø-kheo tinh taán cuõng vaäy. Neáu trì giôùi troïn veïn, Tyø-kheo phaïm giôùi daàn daàn suy giaûm, chaùnh phaùp höng thònh. Baáy giôø, chuùng sinh sau khi maïng chung thaûy ñeàu sinh leân trôøi, sinh trong loaøi ngöôøi. Cho neân, Tyø-kheo, haõy taâm nieäm giôùi luaät cho ñaày ñuû; uy nghi, leã tieát, khoâng coù ñieàu gì khuyeát giaûm. Nhö vaäy, Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 6

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Chaúng thaø cöù thöôøng hay nguû nhieàu, chôù ñöøng trong khi thöùc maø tö duy loaïn töôûng, ñeå roài thaân hoaïi maïng chung sinh vaøo neûo döõ. Chaúng thaø ñeå cho duøi saét ñang röïc chaùy òn vaøo maét, chöù khoâng ñeå nhìn saéc maø noåi leân loaïn töôûng. Tyø-kheo khôûi töôûng nhö vaäy bò baïi hoaïi bôûi thöùc. Tyø-kheo bò huûy hoaïi bôûi thöùc seõ rôøi vaøo ba neûo döõ, ñòa nguïc, suùc sinh, ngaï quyû. Ñieàu Ta muoán noùi laø nhö vaäy. Ngöôøi kia chaúng thaø cöù thöôøng hay nguû, chöù ñöøng khi thöùc maø tö duy loaïn töôûng. Thaø laáy duøi beùn ñaâm vaøo loã tai cho noù hö hoaïi chöù khoâng ñeå vì nghe tieáng maø noåi leân loaïn töôûng. Tyø-kheo noåi leân loaïn töôûng seõ bò baïi hoaïi bôûi thöùc. Chaúng thaø cöù thöôøng xuyeân nguû chöù ñöøng ñeå khi thöùc maø tö duy loaïn töôûng. Chaúng thaø laáy kìm noùng laøm hö hoaïi muõi, chöù ñöøng vì ngöûi muøi maø noåi leân loaïn töôûng. Tyø-kheo noåi leân loaïn töôûng thì bò baïi hoaïi bôûi thöùc. Do bò baïi hoaïi bôûi thöùc maø rôi vaøo ba neûo döõ, ñòa nguïc, suùc sinh, ngaï quyû. Ñieàu maø Ta muoán noùi laø nhö vaäy. Chaúng thaø laáy göôm beùn caét ñöùt löôõi, chöù khoâng ñeå vì lôøi noùi hung döõ, thoâ baïo, maø rôi vaøo ba neûo döõ, ñòa nguïc, suùc sinh, ngaï quyû.

Chaúng thaø thöôøng nguû, chöù ñöøng ñeå trong khi thöùc maø noåi leân tö duy loaïn töôûng. Chaúng thaø laáy taám laù ñoàng noùng ñoû quaán quanh thaân mình, chöù khoâng giao thoâng vôùi phuï nöõ cuûa tröôûng giaû, cö só, Baø-la-moân. Neáu cuøng giao thoâng, qua laïi chuyeän troø, taát phaûi rôi vaøo ba neûo döõ, ñòa nguïc, suùc sinh, ngaï quyû. Ñieàu Ta muoán noùi chính laø nhö vaäy. Chaúng thaø thöôøng hay nguû, chôù ñöøng ñeå trong khi thöùc maø coù yù nghó muoán phaù hoaïi Thaùnh chuùng. Ñaõ phaù hoaïi Thaùnh chuùng, ñoïa toäi nguõ nghòch, thì duø coù ñeán öùc ngaøn chö Phaät cuõng khoâng theå cöùu chöõa. Nhöõng ai gaây ñaáu loaïn giöõa chuùng, ngöôøi aáy seõ ñoïa toäi khoâng theå cöùu chöõa. Vì vaäy ôû ñaây Ta noùi: “Chaúng thaø cöù hay nguû, chöù ñöøng ñeå trong khi thöùc maø coù yù muoán phaù hoaïi Thaùnh chuùng, chòu toäi khoâng theå cöùu chöõa.” Cho neân, Tyø-kheo, haõy gìn giöõ saùu tình chôù ñeå sai soùt. Nhö vaäy, Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 7

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø tröôûng A-na-baân-ñeå 1 coù boán ngöôøi con 2 . Chuùng khoâng thôø Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng, khoâng töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. Tröôûng giaû A-na-baân-ñeå noùi vôùi boán ngöôøi con: –Caùc con, haõy töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng, ñeå ñöôïc phöôùc voâ löôïng laâu daøi. Caùc con thöa: –Thöa cha, chuùng con khoâng theå töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. A-na-baân-ñeå noùi: –Cha seõ cho caùc con moãi ñöùa moät ngaøn löôïng vaøng roøng, neáu nghe lôøi cha maø töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. Caùc con thöa: –Chuùng con cuõng khoâng theå töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. Ngöôøi cha laïi noùi: –Cha cho caùc con hai ngaøn. Roài cöù theâm: Ba ngaøn, boán ngaøn, naêm ngaøn löôïng vaøng: “Caùc con, haõy töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng, ñeå ñöôïc phöôùc voâ löôïng laâu daøi.” Caùc con sau khi nghe noùi vaäy, im laëng nhaän lôøi. Roài chuùng hoûi: –Chuùng con seõ töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng nhö theá naøo? Tröôûng giaû A-na-baân-ñeå ñaùp: –Caùc con taát caû theo cha ñi ñeán Theá Toân. Theá Toân coù daïy ñieàu gì, caùc con haõy ghi nhôù maø vaâng laøm.

Ñeå baûn cheùp nhaàm laø A-na-baân-kyø . kinh soá 4 phaåm 10: A-na-baân-trì ; kinh soá 3 phaåm 1.

27: A-na-baân-ñeå . Paøli: Anaøthapiòñika (Skt. Anaøthapiòñada).

2.

Theo nguoàn Paøli, oâng coù moät con trai teân Kaøla, vaø ba ngöôøi con gaùi: Mahaø-Subhddaø, Cuøla-Subhaddaø,

Sumanaø.

Caùc con thöa vôùi cha: –Nhö Lai nay ñang ôû ñaâu, caùch ñaây gaàn xa? Ngöôøi cha ñaùp: –Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, nay ñang ôû taïi nöôùc Xaù-veä, truù trong vöôøn cuûa cha. Roài thì A-na-baân-ñeå daãn boán ngöôøi con ñi ñeán choã

Theá Toân. Ñeán nôi, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ñöùng sang moät beân. Khi aáy, tröôûng giaû A-na-baân-ñeå baïch Theá Toân raèng: –Boán ñöùa con cuûa con ñaây chöa töï quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. Gaàn ñaây, con cho moãi ñöùa naêm ngaøn löôïng caøng, khuyeán khích thôø Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. Cuùi mong Theá Toân thuyeát phaùp cho chuùng, ñeå chuùng ñöôïc phöôùc voâ löôïng laâu daøi. Baáy giôø Theá Toân laàn löôït thuyeát phaùp cho boán ngöôøi con cuûa oâng tröôûng giaû, khieán cho ñöôïc hoan hyû. Caùc ngöôøi con cuûa oâng tröôûng giaû sau khi nghe phaùp, hoan hyû phaán khôûi khoâng theå döøng ñöôïc, quyø moïp tröôùc Phaät, baïch Theá Toân raèng: –Chuùng con moãi ñöùa töï quy y Theá Toân, Chaùnh phaùp, Thaùnh chuùng. Töø nay veà sau khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Noùi nhö vaäy ba laàn. Khi aáy tröôûng giaû A-na-baân-ñeå baïch Theá Toân raèng: –Neáu coù ai xuaát taøi vaät thueâ ngöôøi thôø Phaät, ngöôøi aáy ñöôïc phöôùc nhö theá naøo? Theá Toân noùi: –Laønh thay. laønh thay! Tröôûng giaû, vì ñeå ngöôøi trôøi ñöôïc an laïc maø oâng hoûi Nhö Lai nghóa naøy. Haõy kheùo suy nghó, Ta seõ noùi cho oâng nghe. Tröôûng giaû vaâng lôøi Phaät, laéng nghe. Theá Toân noùi: –Coù boán kho baùu lôùn3. Nhöõng gì laø boán? 1. Kho cuûa roàng Y-baùt-la ôû nöôùc Caøn-ñaø-veä, laø moät kho. Trong cung naøy chöùa ñaày voâ soá vaät traân baûo. 2. Kho Ban-truø ôû nöôùc Maät-ñeá-la, chöùa traân baûo nhieàu voâ löôïng khoâng theå keå heát. 3. Kho Taân-giaø-la taïi nöôùc Tu-laïi-tra, chöùa traân baûo nhieàu khoâng theå keå. 4. Kho Töông-khö taïi nöôùc Baø-la-naïi chöùa traân baûo nhieàu khoâng theå keå. Giaû söû trai gaùi lôùn nhoû trong coõi Dieâm-phuø-ñòa moãi ngöôøi ñeán khuaân vaùc trong suoát boán naêm, boán thaùng, boán ngaøy, kho Y-baùt-la vaãn khoâng heà vôi bôùt. Moãi ngöôøi ñeán laáy nôi kho Ban-truø, suoát boán naêm, boán thaùng, boán ngaøy, kho vaãn khoâng vôi bôùt. Moãi ngöôøi ñeán laáy nôi kho Taân-giaø-la taïi nöôùc Tu-laïi-tra, suoát boán naêm, boán thaùng, boán ngaøy, kho vaãn khoâng vôi bôùt. Moãi ngöôøi ñeán laáy nôi kho Töông-khö taïi nöôùc Ba-la-naïi, suoát boán naêm, boán thaùng, boán ngaøy, kho vaãn khoâng vôi bôùt. Naøy tröôûng giaû, ñoù laø boán kho lôùn, maø trai gaùi lôùn nhoû trong coõi Dieâm-phuø-ñòa moãi ngöôøi ñeán khuaân vaùc trong suoát boán naêm, boán thaùng, boán ngaøy, vaãn khoâng heà vôi bôùt. Trong ñôøi töông lai coù Phaät hieäu Di-laëc xuaát hieän ôû ñôøi. Quoác giôùi baáy giôø coù teân laø Keâ-ñaàu, ñoù laø choã vua cai trò, Ñoâng sang Taây möôøi hai do-dieân; Nam ñeán Baéc baûy do- dieân. Nhaân daân ñoâng ñuùc. Thoùc luùa doài daøo. Chung quanh thaønh Keâ-ñaàu nôi vua cai trò coù baûy lôùp ao nöôùc, moãi caùi roäng moät do-dieân, maø ñaùy laø caùt vaøng. Trong ao moïc caùc loaïi hoa sen öu-baùt, caâu-vaät-ñaàu, phaân-ñaø-lôïi. Nöôùc töôïng maøu vaøng, maøu baïc, maøu thuûy tinh, maøu löu ly. Khi nöôùc baïc ñoâng cöùng, noù trôû thaønh baïc. Khi nöôùc vaøng ñoâng cöùng, noù trôû thaønh vaøng. Khi nöôùc thuûy tinh ñoâng cöùng, noù trôû thaønh thuûy tinh. Khi nöôùc löu ly ñoâng

3. Xem kinh soá 3 phaåm 48 treân.

cöùng, noù trôû thaønh löu ly. Naøy tröôûng giaû neân bieát, thaønh coù boán cöûa. Trong ao nöôùc baïc, böïc cöûa ñöôïc laøm baèng vaøng. Trong ao nöôùc vaøng, böïc cöûa ñöôïc laøm baèng baïc. Trong ao thuûy tinh, böïc cöûa ñöôïc laøm baèng löu ly.

Trong ao löu ly, böïc cöûa ñöôïc laøm baèng thuûy tinh. Tröôûng giaû neân bieát, chung quanh thaønh Keâ-ñaàu baáy giôø treo caùc linh. Tieáng linh khi ñöôïc nghe ñeàu phaùt ra aâm thanh naêm loaïi nhaïc. Trong thaønh naøy thöôøng xuyeân coù baûy loaïi tieáng. Nhöõng gì laø baûy? Ñoù laø tieáng loa, tieáng troáng, tieáng ñaøn, tieáng troáng nhoû, tieáng troáng troøn4, tieáng troáng traän5, tieáng ca muùa. Trong thaønh Keâ-ñaàu luùc baáy giôø sinh thöù luùa töï nhieân daøi ba taác, raát laø thôm ngon, cho ra caùc muøi vò thöôïng haïng; vöøa gaët xong thì sinh trôû laïi, khoâng thaáy choã ñaõ bò caét laáy. Vua thôøi baáy giôø teân laø Töông-khö6, cai trò baèng phaùp, coù ñaày ñuû baûy baùu. Tröôûng giaû neân bieát, vò ñaïi thaàn ñieån taøng luùc ñoù teân laø Thieän Baûo, ñöùc cao, trí tueä, Thieân nhaõn ñeä nhaát. OÂng coù theå bieát choã naøo coù kho taøng baûo vaät. Neáu kho coù chuû, oâng töï nhieân giöõ gìn. Neáu laø kho voâ chuû, oâng laáy ñem daâng cho vua. Trong luùc ñoù, Long vöông Y-baùt-la, Long vöông Ban-truø, Long vöông Taân-giaø-la, Long vöông Töông-khö; boán Long vöông naøy quaûn lyù boán kho baùu. Caùc vò naøy ñeán noùi vôùi quan ñieån taøng Thieän Baûo: –Caàn gì, chuùng toâi seõ cung caáp. Khi aáy boán Long vöông noùi:7 –Xin nguyeän daâng hieán baûo vaät trong boán kho ñeå töï yù söû duïng. Ñieån taøng Thieän Baûo lieàn laáy baûo vaät trong boán kho daâng leân vua Töông-khö, cuøng vôùi xe baûo vuõ8 baèng vaøng. Baáy giôø, Theá Toân noùi baøi keä naøy: Y-la ôû Kieàn-ñaø Ban-truø taïi Maät-si9 Taân-giaø nöôùc Tu-laïi Töông khö, Ba-la-naïi. Ñaây laø boán kho baùu Traøn ñaày caùc baûo vaät Baáy giôø thöôøng xuaát hieän Do coâng ñöùc maø coù; Ñem daâng Thaùnh vöông kia Vaøng, baïc, xe baûo vuõ Caùc thaàn ñeàu hoä veä Ngaøy ñeâm ñöôïc höôûng phöôùc. Baáy giôø coù Phaät xuaát hieän ôû ñôøi giaùo hoùa nhaân daân, hieäu laø Di-laëc, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Thaønh, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu Phaät Chuùng Höïu. Tröôûng giaû neân bieát, quan ñieån taøng Thieän Baûo luùc ñoù haù laø ai khaùc chaêng? Chôù nghó nhö vaäy. Vì sao? Chuû kho baáy giôø chính laø tröôûng giaû hieän nay vaäy.

Haùn: Vieân coå . 4.

Haùn: Beà coå . 5.

6.

Xem kinh soá 3 phaåm 48.

7.

Baûn Haùn coù theå nhaûy soùt neân ñoaïn vaên thieáu maïch laïc.

Baûo vuõ xa , xe coù gaén loâng chim; xem kinh soá 1 phaåm 23.

8.

Maät-si , treân kia cheùp Maät-ñeá. 9.

Baáy giôø vua Töông-khö ñem vaøng baïc ñi laøm phöôùc ñöùc roäng raõi. Vua daãn theo taùm vaïn boán ngaøn ñaïi thaàn vaây quanh tröôùc sau ñi ñeán choã Di-laëc maø xuaát gia hoïc ñaïo. Quan ñieån taøng cuõng laøm phöôùc ñöùc roäng raõi, roài cuõng xuaát gia hoïc ñaïo, chaám döùt bieân teá khoå. Ñaáy ñeàu laø do tröôûng giaû

daét daãn boán con khieán töï quy y Phaät, Phaùp, Taêng Tyø-kheo. Do bôûi coâng ñöùc naøy maø khoâng rôi vaøo ba neûo döõ. Laïi do duyeân ñöùc naøy maø ñöôïc boán kho baùu lôùn. Cuõng do bôûi baùo öùng naøy maø laøm ngöôøi quaûn lyù kho taøng cho vua Töông-khö, roài ngay trong ñôøi aáy maø chaám döùt bieân teá khoå. Vì sao? Coâng ñöùc quy y Phaät, Phaùp, Taêng khoâng theå löôøng heát ñöôïc. Nhöõng ai töï quy y Phaät, Phaùp, Chuùng, phöôùc ñöùc ñeàu nhö vaäy. Cho neân, naøy tröôûng giaû, haõy thöông töôûng ñeán caùc loaøi höõu hình, tìm caàu phöông tieän höôùng ñeán Phaät phaùp. Nhö vaäy, tröôûng giaû, haõy hoïc ñieàu naøy. Tröôûng giaû A-nan-baân-ñeå khi aáy hoan hyû phaán khôûi khoâng theå döøng ñöôïc, lieàn rôøi choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu Phaät ba voøng, laøm leã roài lui ñi. Boán ngöôøi con cuûa oâng cuõng vaäy. Baáy giôø tröôûng giaû A-na-baân-ñeå cuøng vôùi boán con nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 810

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø tröôûng giaû A-na-baân-ñeå thaân mang troïng beänh. Xaù-lôïi-phaát, baèng Thieân nhaõn thanh tònh khoâng bôïn dô, thaáy tröôûng giaû A-na-baân-ñeå thaân mang troïng beänh, beøn noùi vôùi A-nan: –Thaày cuøng toâi ñi ñeán tröôûng giaû A-na-baân-ñeå thaêm vieáng. A nan ñaùp: –Neân bieát baây giôø laø ñuùng luùc. Luùc baáy giôø, ñeán giôø, A-nan khoaùc y oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc; laàn hoài ñi ñeán nhaø tröôûng giaû A-na-baân-ñeå, ngoài leân choã ngoài. Khi aáy Xaù-lôïi-phaát ñang ôû treân choã ngoài, noùi vôùi tröôûng giaû A-na-baân-ñeå: –Beänh cuûa oâng nay coù theâm bôùt gì khoâng? Coù thaáy ñau nhöùc bôùt daàn maø khoâng taêng theâm naëng khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: –Beänh cuûa con giôø raát ít hy voïng. Chæ caûm thaáy taêng chöù khoâng caûm thaáy giaûm. Xaù-lôïi-phaát noùi: –Baây giôø tröôûng giaû haõy nhôù töôûng Phaät, raèng Nhö Lai laø Baäc Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Thaønh, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu Phaät Chuùng Höïu. OÂng cuõng haõy nhôù töôûng phaùp, raèng phaùp cuûa Nhö Lai raát saâu thaúm, ñaùng toân, ñaùng quyù, khoâng gì saùnh baèng, laø ñieàu maø Hieàn thaùnh tu haønh. OÂng cuõng haõy nhôù töôûng Taêng, raèng Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai hoøa thuaän treân döôùi, khoâng tranh tuïng, thaønh töïu phaùp tuøy phaùp. Thaùnh chuùng aáy thaønh töïu giôùi, thaønh töïu Tam-muoäi, thaønh töïu trí tueä, thaønh töïu giaûi thoaùt, thaønh töïu giaûi thoaùt kieán tueä. Taêng aáy goàm boán ñoâi taùm haïng. Ñaây goïi laø Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai ñaùng

10. Tham chieáu Paøli, M. 143. Anaøthapiòñkovaøda (R. iii. 257). Haùn, Trung 6, kinh 28.

toân, ñaùng quyù, laø ruoäng phöôùc voâ thöôïng cuûa theá gian. Naøy tröôûng giaû, neáu ai tu haønh nieäm Phaät, nieäm Phaùp, nieäm Taêng Tyø-kheo, phöôùc ñöùc aáy khoâng theå tính keå, ñaït ñeán choã cam loä dieät taän. Neáu thieän nam, thieän nöõ,

nieäm Tam toân Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng, maø ñoïa vaøo ba neûo döõ, khoâng coù tröôøng hôïp aáy. Thieän nam, thieän nöõ aáy tu nieäm Tam toân chaéc chaén ñi ñeán coõi laønh, sinh leân trôøi, trong loaøi ngöôøi. Roài sau ñoù, naøy tröôûng giaû, khoâng khôûi nôi saéc11, cuõng khoâng y saéc maø khôûi nôi thöùc12 khoâng khôûi nôi thanh, cuõng khoâng y thanh maø khôûi nôi thöùc; khoâng khôûi höông, cuõng khoâng y höông maø khôûi nôi thöùc; khoâng khôûi nôi vò, cuõng khoâng y vò maø khôûi nôi thöùc; khoâng khôûi nôi xuùc trôn mòn, cuõng khoâng y xuùc trôn mòn maø khôûi nôi thöùc; khoâng khôûi nôi yù, cuõng khoâng y yù maø khôûi nôi thöùc. Khoâng khôûi ñôøi naøy, ñôøi sau13, cuõng khoâng y ñôøi naøy, ñôøi sau maø khôûi nôi thöùc. Khoâng khôûi nôi aùi, cuõng khoâng y aùi maø khôûi nôi thöùc. Vì sao? Duyeân aùi maø coù thuû; duyeân thuû maø coù höõu; duyeân höõu maø coù sinh, cheát, saàu öu khoå naõo khoâng theå keå heát. Ñoù laø coù naêm khoå thaïnh aám naøy. Khoâng coù ngaõ, nhaân, thoï maïng, só phu, manh trieäu, caùc loaøi höõu hình14. Khi maét khôûi thì khôûi, khoâng bieát noù töø ñaâu ñeán. Khi maét dieät thì dieät, khoâng bieát noù ñi veà ñaâu. Khoâng coù, maø maét sinh; ñaõ coù, roài maét dieät; thaûy ñeàu do nhaân duyeân cuûa caùc phaùp tuï hoäi. Noùi laø phaùp nhaân duyeân, ñoù laø, duyeân caùi naøy maø coù caùi kia; caùi naøy khoâng thì caùi kia khoâng. Töùc laø, duyeân voâ minh coù haønh, duyeân haønh coù thöùc, duyeân thöùc coù danh saéc, duyeân danh saéc coù saùu nhaäp (xöù), duyeân saùu nhaäp (xöù) coù xuùc*, duyeân xuùc coù thoï*, duyeân thoï coù aùi, duyeân aùi coù thuû*, duyeân thuû coù höõu, duyeân höõu coù sinh, duyeân sinh coù cheát, duyeân cheát coù saàu öu khoå naõo khoâng theå keå xieát. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù cuõng vaäy. Khoâng coù, maø sinh; ñaõ coù, roài dieät; khoâng bieát noù töø ñaâu ñeán cuõng khoâng bieát noù ñi veà ñaâu; thaûy ñeàu do nhaân duyeân cuûa caùc phaùp tuï hoäi. Naøy tröôûng giaû, ñoù goïi laø phaùp haønh Khoâng ñeä nhaát. Baáy giôø tröôûng giaû A-na-baân-ñeå buoàn raàu rôi leä khoâng theå töï döøng. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát hoûi A-na-baân-ñeå: –Vì nhaân duyeân gì maø oâng bi caûm nhö vaäy? Tröôûng giaû ñaùp: –Khoâng phaûi con bi caûm. Vì sao? Xöa con ñaõ nhieàu laàn thöøa söï Phaät, cuõng toân kính caùc Tyø-kheo tröôûng laõo, nhöng chöa heà nghe ñöôïc phaùp toân quyù nhö vaäy, nhö nhöõng ñieàu maø Xaù-lôïi-phaát giaûng daïy. Khi aáy A-nan noùi vôùi A-na-baân-ñeå: –Tröôûng giaû neân bieát, theá gian coù hai haïng ngöôøi ñöôïc Nhö Lai noùi ñeán. Nhöõng gì laø hai? Moät laø bieát laïc, hai laø bieát khoå. Ngöôøi ñaõ quen soáng vôùi laïc kia, nhö thieän gia nam töû Da-thaâu-ñeà. Ngöôøi quen soáng vôùi khoå kia nhö Tyø-kheo Baø-giaø-leâ. Laïi nöõa, naøy tröôûng giaû, Tyø-kheo Da-thaâu-ñeà giaûi Khoâng ñeä nhaát. Ngöôøi ñöôïc tín giaûi thoaùt laø Tyø-kheo Baø-giaø-leâ.

Haùn: Baát khôûi ö saéc . Paøli: Na cakkhuö upaødiyissaømi, toâi khoâng chaáp thuû saéc; nhöng baûn Haùn 11.

ñoïc laø uppaødessaømi, toâi seõ khoâng khôûi. 12. Paøli: Na ca me cakkhunissitaö vióóaønaö bhavissati, toâi cuõng khoâng thöùc y nôi maét. 13. Haùn: Kim theá, haäu theá. Paøli: Idhalokaö, paralokaö, theá giôùi naøy, theá giôùi khaùc. Caùc töø khaùc nhau chæ töï ngaõ: Ngaõ (Paøli: Attaø, Skt. AØtman), nhaân (Paøli: puggala, Skt.

pudgala), thoï 14.

maïng (Paøli, Skt.: jìva), só phu (Paøli: Purisa, Skt. Puruwa), manh trieäu (= baèng trieäu? coù daáu hieäu naûy maàm, Paøli, Skt. Bhuøta, maàm soáng, sinh vaät, linh vaät).

Laïi nöõa, naøy tröôûng giaû, ngöôøi bieát khoå vaø ngöôøi bieát laïc, ca hai ñeàu taâm ñöôïc giaûi thoaùt, caû hai ñeàu laø ñeä töû cuûa Nhö Lai, khoâng ai coù theå saùnh baèng. Bôûi vì hoï khoâng chìm maát (cheát), cuõng khoâng sinh.15 Caû hai ñeàu tinh caàn vaâng lôøi Phaät daïy khoâng bieáng nhaùc, boû pheá. Nhöng vì taâm coù söï taêng giaûm, neân ngöôøi ta coù keû bieát, coù keû khoâng bieát. Ñuùng nhö tröôûng giaû ñaõ noùi: "Xöa con ñaõ nhieàu laàn thöøa söï Phaät, cuõng toân kính caùc Tyø-kheo tröôûng laõo, nhöng tröôùc ñaây chöa heà nghe ñöôïc phaùp toân quyù nhö vaäy, nhö nhöõng ñieàu maø Xaù-lôïi- phaát giaûng daïy." Tyø-kheo Da-thaâu-ñeà nhìn nôi ñaát maø taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Tyø-kheo Baø- giaø-leâ quaùn saùt nhìn con dao maø töùc thì taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Cho neân, naøy tröôûng giaû, neân laøm nhö Tyø-kheo Baø-giaø-leâ. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi phaùp moät caùch roäng raõi, khieán oâng hoan hyû, khieán phaùt taâm voâ thöôïng. Sau ñoù, ngaøi rôøi choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Xaù-lôïi-phaát ñi chöa bao laâu, giaây laùt A-na-baân-ñeå maïng chung, sinh leân trôøi Tam thaäp tam. Thieân töû A-na-baân-ñeå naøy coù naêm coâng ñöùc hôn haún chö Thieân kia. Nhöõng gì laø naêm? Thoï maïng coõi trôøi, nhan saéc coõi trôøi, laïc thuù coõi trôøi, oai thaàn coõi trôøi vaø aùnh saùng coõi trôøi. Thieân töû A-na-baân-ñeå khi aáy suy nghó nhö vaày: "Ta coù ñöôïc thaân naøy laø do aân ñöùc cuûa Nhö Lai. Nay ta khoâng neân an truù maø höôûng thuï nôi nguõ duïc. Tröôùc heát, haõy ñeán Theá Toân leã baùi, thaêm hoûi. Roài Thieân töû A-na-baân-ñeå vôùi caùc Thieân töû khaùc vaây quanh tröôùc sau caàm hoa trôøi raûi leân thaân Nhö Lai. Nhö Lai luùc aáy ñang ôû trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Vò Thieân töû naøy ñöùng giöõa hö khoâng, chaép tay höôùng veà Theá Toân maø noùi baøi keä: Ñaây laø coõi Kyø hoaøn Chuùng Tieân nhaân16 ñang ôû Nôi Phaùp vöông ngöï trò Khieán phaùt taâm hoan hyû. Thieân töû A-na-baân-ñeå noùi xong baøi keä naøy, Nhö Lai im laëng höùa khaû. Lieàn khi aáy, vò Thieân töû naøy nghó: "Nhö Lai ñaõ im laëng höùa khaû, ta neân xaû thaàn tuùc ñeå xuoáng haàu moät beân." Baáy giôø Thieân töû A-na-baân-ñeå baïch Theá Toân raèng: –Con laø Tu-ñaït, laïi teân laø A-na-baân-ñeå maø moïi ngöôøi ñeàu roõ, laïi cuõng laø ñeä töû cuûa Nhö Lai, vaâng lôøi daïy cuûa Thaùnh Toân. Nay con ñaõ maïng chung, sinh leân trôøi Tam thaäp tam. Theá Toân noùi: –OÂng do aân ñöùc gì maø nay ñöôïc thaân trôøi naøy? Thieân töû baïch Phaät: –Con mong nhôø oai löïc cuûa Phaät maø ñöôïc thaân trôøi. Roài Thieân töû A-na-baân-ñeå raûi hoa trôøi leân treân thaân Nhö Lai vaø cuõng raûi leân treân thaân cuûa A-nan vaø Xaù-lôïi-phaát. Sau ñoù, ñi nhieãu khaép Kyø hoaøn baûy voøng vaø bieán maát. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi A-nan: –Ñeâm qua coù Thieân töû ñeán choã Ta, noùi baøi keä sau ñaây: Ñaây laø coõi Kyø hoaøn Chuùng Tieân nhaân ñang ôû

15. Paøli, A-nan hoûi Caáp Coâ Ñoäc: Olìyasi kho tvaö, gahapati, saösìdasi kho tvaö, gahapati? “Gia chuû, oâng ñang baùm chaët laáy (söï soáng), hay ñang chìm lóm (cheát)?” 16. Tieân nhaân chuùng; Tieân nhaân ôû ñaây chæ Phaät. Chuùng, dòch nghóa cuûa Taêng. Paøli: Isisaígha.

Nôi Phaùp vöông ngöï trò Khieán phaùt taâm hoan hyû. Roài Thieân töû aáy ñi nhieãu khaép Kyø hoaøn baûy voøng vaø lui maát. A-nan, oâng coù bieát Thieân töû aáy khoâng? A-nan ñaùp: –Taát nhieân laø tröôûng giaû A-na-baân-ñeå. Phaät noùi: –A-nan, ñuùng nhö lôøi oâng noùi. Laønh thay, oâng baèng trí vò tri17 maø bieát ñöôïc Thieân töû aáy. Vì sao? Vò ñoù laø Thieân töû A-na-baân-ñeå. A-nan baïch Phaät: –A-na-baân-ñeå nay sinh leân trôøi, teân laø gì? Phaät ñaùp: –Vaãn teân laø A-na-baân-ñeå. Vì sao? Vò Thieân töû naøy ngay ngaøy môùi sinh chö Thieân ôû ñoù ai cuõng noùi: “Thieân töû naøy khi coøn ôû loaøi ngöôøi laø ñeä töû cuûa Nhö Lai, luoân luoân vôùi ñaúng taâm maø boá thí roäng khaép, giuùp ñôõ heát thaûy nhöõng ngöôøi ngheøo khoå. Do coâng ñöùc naøy, ôû treân trôøi Tam thaäp tam vaãn goïi teân cuõ laø A-na-baân-ñeå. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Tyø-kheo maø coù coâng ñöùc lôùn, thaønh töïu trí tueä, ñoù laø A-nan. Nay ñang ôû ñòa vò höõu hoïc maø trí tueä khoâng ai saùnh baèng. Vì sao? Ñieàu maø A-la-haùn caàn phaûi bieát, thì A-nan cuõng bieát. Ñieàu caàn hoïc nôi chö Phaät quaù khöù, A-nan cuõng ñeàu bieát roõ. Thôøi quaù khöù coù ngöôøi nghe roài môùi hieåu roõ, coøn nhö Tyø-kheo A-nan hieän nay môùi nhìn ngaém cuõng bieát roõ, raèng: “Nhö Lai caàn nhö vaäy, Nhö Lai khoâng caàn nhö vaäy.” Ñeä töû cuûa chö Phaät quaù khöù nhaäp ñònh roài môùi bieát söï vieäc chöa xaûy ra. Coøn nhö Tyø-kheo A-nan cuûa Ta ngaøy nay nhìn ñeán laø toû roõ. Roài Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Trong haøng Thanh vaên cuûa Ta, hieåu bieát roäng raõi, coù tinh taán duõng maõnh, nieäm khoâng thaùc loaïn, ña vaên ñeä nhaát, coù khaû naêng chaáp söï, ñoù laø Tyø-kheo A-nan. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 918

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø tröôûng A- na-baân-ñeå coù ngöôøi con daâu teân laø Thieän Sinh,19 dung maïo xinh ñeïp, maët nhö maøu hoa ñaøo, laø con gaùi cuûa vò ñaïi thaàn cuûa vua Ba-tö-naëc,20 yû vaøo doøng hoï, caäy theá haøo toäc, khoâng cung kính cha meï choàng vaø choàng, cuõng khoâng thôø Phaät, Phaùp, Taêng Tyø-kheo, khoâng kính phuïng Tam toân. Baáy giôø tröôûng giaû A-nan-baân-ñeå ñi ñeán Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài

Vò tri trí , chæ trí tueä cuûa baäc Höõu hoïc. Paøli: Anaóóaøta. 17.

18.

Tham chieáu Paøli, A.VII 59 Sattabhariyaø (R. iv. 91).

Thieän Sinh , Paøli: Sujaøtaø.

19.

20. Theo taøi lieäu Paøli, coâ laø em gaùi uùt cuûa baø Visakhaø, con cuûa Tröôûng giaû Dhanaójayaseææhi.

xuoáng moät beân. OÂng tröôûng giaû baïch Theá Toân raèng: –Gaàn ñaây con cöôùi vôï cho con trai. Naøng aáy laø con gaùi cuûa vò ñaïi thaàn cuûa vua Ba- tö-naëc, töï thò doøng toäc troïng voïng, khoâng thöøa söï Tam toân, khoâng bieát tröôûng laõo, toân ti. Cuùi mong Theá Toân thuyeát phaùp ñeå naøng sinh hoan hyû, taâm yù khai toû. Nhö Lai khi aáy im laëng höùa khaû ñieàu maø tröôûng giaû noùi. OÂng tröôûng giaû laïi baïch Phaät: –Cuùi mong Theá Toân nhaän lôøi thænh cuûa con, cuøng vôùi Taêng Tyø-kheo. Khi oâng tröôûng giaû thaáy Theá Toân im laëng nhaän lôøi, lieàn rôøi choã ngoài ñöùng daäy, laïy Phaät, nhieãu ba voøng, roài lui veà. Veà ñeán nhaø, oâng cho söûa soaïn caùc thöù aåm thöïc, traûi doïn choã ngoài toát ñeïp. Khi ñeán giôø, oâng baïch Phaät: –Cuùi xin Theá Toân nhaän lôøi thænh cuûa con. Côm ñaõ doïn ñuû. Baáy giôø Theá Toân daãn caùc Tyø-kheo vaây quanh tröôùc sau ñi nhaø oâng tröôûng giaû, ngoài leân choã ngoài doïn saün. OÂng tröôûng giaû laáy moät caùi gheá nhoû, ngoài tröôùc Nhö Lai. Roài Theá Toân noùi vôùi coâ Thieän Sinh: –Naøy con gaùi oâng tröôûng giaû, neân bieát, choàng ñoái vôùi vôï coù boán vieäc21. Nhöõng gì laø boán? 1. Coù ngöôøi vôï nhö laø meï. 2. Coù ngöôøi vôï nhö laø baïn thaân. 3. Coù ngöôøi vôï nhö laø giaëc. 4. Coù ngöôøi vôï nhö laø noâ tyø. Coâ neân bieát, vôï nhö meï, aáy laø tuøy thôøi chaêm soùc choàng khoâng ñeå thieáu thoán, thôø kính, phuïc vuï. Ngöôøi aáy ñöôïc chö Thieân hoä veä; ngöôøi vaø loaøi phi nhaân khoâng theå rình cô hoäi. Naøy con gaùi oâng tröôûng giaû, ñoù goïi laø vôï nhö meï. Ngöôøi vôï kia nhö theá naøo goïi laø baïn thaân? ÔÛ ñaây, naøy con gaùi oâng tröôûng giaû, sau khi thaáy choàng roài, taâm khoâng taêng giaûm, cuøng chung vui hay khoå. Ñoù goïi laø vôï nhö baïn thaân. Theá naøo goïi vôï nhö giaëc? ÔÛ ñaây, naøy coâ, khi thaáy choàng, loøng oâm saân nhueá, ganh gheùt choàng, khoâng phuïc vuï, khoâng thôø kinh, khoâng cung kính, thaáy laø muoán haïi, maø taâm ñeå nôi ngöôøi khaùc. Choàng khoâng thaân vôï, vôï cuõng khoâng thaân choàng. Ngöôøi aáy khoâng ñöôïc moïi ngöôøi yeâu kính; khoâng ñöôïc chö Thieân hoä veä, seõ bò aùc quyû xaâm haïi; thaân hoaïi maïng chung sinh vaøo ñòa nguïc. Ngöôøi nhö vaäy goïi laø vôï nhö giaëc. Theá naøo laø vôï nhö noâ tyø? ÔÛ ñaây, ngöôøi vôï hieàn löông, thaáy choàng thì tuøy thôøi chaêm soùc, nhaãn nhòn lôøi noùi, khoâng bao giôø caõi laïi; nhaãn chòu khoå laïnh, haèng coù taâm töø aùi. Ñoái vôùi Tam toân thì sinh nieäm töôûng naøy: “Kia coøn thì toâi coøn. Kia suy thì toâi suy.” Do söï vieäc aáy, ngöôøi aáy ñöôïc chö Thieân hoä veä; ngöôøi vaø loaøi phi nhaân ñeàu yeâu meán; thaân hoaïi maïng chung sinh vaøo choã laønh, sinh leân trôøi. Ñoù laø, naøy con gaùi oâng tröôûng giaû, coù boán loaïi vôï naøy. Nay coâ thuoäc vaøo loaïi naøo? Coâ gaùi aáy sau khi nghe Theá Toân noùi, lieàn ñeán tröôùc Phaät, laïy döôùi chaân roài baïch Theá Toân raèng: –Cuùi laïy Theá Toân, con nay xin söûa ñoåi vieäc ñaõ qua, tu taäp vieäc seõ ñeán. Khoâng coøn daùm nhö tröôùc nöõa. Töø nay veà sau, con seõ thöôøng haønh leã phaùp nhö laø noâ tyø vaäy. Roài naøng Thieän Sinh trôû laïi choã choàng, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân:

21. Paøli: Coù baûy loaïi vôï.

–Nay xin nguyeän chaêm soùc ngöôøi nhö laø noâ tyø. Sau ñoù, naøng Thieän Sinh laïi ñeán Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài xuoáng moät beân. Theá Toân laàn löôït thuyeát phaùp, noùi veà giôùi, veà thí, veà sinh Thieân, duïc laø baát tònh töôûng, daâm laø ñaïi oâ ueá. Khi Theá Toân bieát taâm yù coâ ñaõ khai toû, nhö phaùp maø chö Phaät thöôøng thuyeát laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo; baáy giôø Theá Toân cuõng noùi heát cho coâ nghe. Töùc thì ngay treân choã ngoài, coâ ñöôïc Phaùp nhaõn thanh tònh. Nhö taám vaûi môùi deã nhuoäm maøu. Ñaây cuõng nhö vaäy, coâ phaân bieät caùc phaùp, kheùo hieåu yù nghóa thaâm dieäu, töï quy y Tam toân, thoï naêm giôùi. Baáy giôø coâ gaùi Thieân Sinh nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñi ñeán choå Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân roài ngoài xuoáng moät beân. Giaây laùt, rôøi choà ngoài, baïch Theá Toân raèng: –Theá Toân thöôøng khen ngôïi ñòa vò cao, haøo toäc toân quyù maø khoâng noùi ñeán haïng thaáp heøn. Coøn con, baïch Theá Toân, khoâng khen ngôïi haøo toäc toân quyù, cuõng khoâng noùi ñeán haïng thaáp heøn. Con giöõ baäc trung maø noùi, khieán ngöôøi ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo. Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: –OÂng töï noùi laø khoâng khen ngôïi haøo toäc toân quyù, khoâng noùi haïng thaáp heøn, giöõ baäc trung maø noùi, ñeå khieán ngöôøi ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo. Nhöng Ta nay khoâng noùi thöôïng, trung, haï daãn ñeán thoï sinh22. Vì sao? Phaøm sinh laø raát khoå, khoâng ñaùng ñeå öôùc nguyeän. Nhö ñoáng phaân kia, moät ít maø coøn raát hoâi thoái, huoáng chi laø chöùa nhieàu. Nay söï thoï sinh cuõng vaäy. Moät ñôøi hay hai ñôøi coøn laø khoå naïn, huoáng nöõa löu chuyeån voâ cuøng maø laïi coù theå cam chòu. Do höõu maø coù sinh. Do sinh maø coù giaø. Do giaø maø coù beänh, coù cheát, saàu öu khoå naõo, coù gì vui maø tham ñaém? Nhö theá thaønh thaân naêm thaïnh aám. Ta nay sau khi quaùn saùt nghóa naøy, neân noùi moät ñôøi, hai ñôøi, coøn laø khoå naïn, huoáng nöõa löu chuyeån voâ cuøng maø laïi coù theå cam chòu. Naøy Xaù-lôïi-phaát, neáu coù yù muoán thoï sinh, neân phaùt nguyeän sinh vaøo nhaø haøo quyù chöù khoâng sinh thaáp heøn. Vì sao? Xaù-lôïi-phaát, chuùng sinh ñeâm daøi bò taâm troùi buoäc chöù khoâng phaûi bò haøo quyù troùi buoäc. Nhöng naøy, Xaù-lôïi-phaát, Ta voán ôû nhaø haøo quyù, laø doøng Saùt-lôïi, xuaát töø Chuyeån luaân thaùnh vöông. Giaû söû khoâng xuaát gia hoïc ñaïo, Ta laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông. Nay xaû ngoâi vò Chuyeån luaân thaùnh vöông maø xuaát gia hoïc ñaïo, thaønh ñaïo Voâ thöôïng. Phaøm sinh vaøo nhaø thaáp heøn, khoâng ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo, ngöôïc laïi phaûi rôi vaøo neûo döõ. Cho neân, Xaù-lôïi-phaát, haõy tìm caàu phöông tieän haøng phuïc taâm. Nhö vaäy, Xaù-lôïi-phaát, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø Xaù-lôïi-phaát nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Haùn: Thoï sinh phaàn . 22.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.